

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ/ PAINTING DIVISION

Β' Εργαστήριο / Painting Studio B

Δ/ΝΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ/STUDIO DIRECTOR

Όνομα Επώνυμο/Name Surname

Γεώργιος Χαρβαλιάς/ Georgios Charvalias

Πτυχιακή Εργασία

Graduate (Batchelor) Thesis

Τίτλος Εργασίας

Title of Graduate (Batchelor) Thesis

CLITORIA

Όνομα Επώνυμο/Name Surname

Βασιλική Λεουνάκη/ Vasiliki Leounaki

A.M. / R.N. : 4001

Επιβλέπων Καθηγητής/Supervisor Professor

Όνομα Επώνυμο/ Name Surname

Νικόλαος Αρβανίτης/ Nikolaos Arvanitis

Επιβλέπων Καθηγητής/ Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Όνοματεπώνυμο

Ψηφιακή υπογραφή

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Δηλώνω ότι είμαι ο/η αποκλειστικός/η δημιουργός της πρωτότυπης εργασίας, νόμιμος/η κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της και ότι έχω το δικαίωμα, να παραχωρήσω τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παρούσα άδεια.

Βεβαιώνω, ότι το σύνολο του τεκμηρίου που καταθέτω αποτελεί γνήσιο έργο παραχθέν από εμένα και δεν παραβιάζει τα δικαιώματα άλλου δημιουργού με οποιονδήποτε τρόπο.

Το τεκμήριο/α που καταθέτω είναι το τελικό εγκεκριμένο έργο από την εξεταστική επιτροπή, δεν προκύπτει από λογοκλοπή ή νοθευμένη έρευνα, δεν προσβάλλει πνευματικά δικαιώματα άλλων δημιουργών και δεν παραβιάζει προσωπικά δεδομένα.

Ως κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της εργασίας αυτής, παραχωρώ στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών το μη-αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης και διάθεσης της ψηφιακής μορφής της εργασίας μου, εντός και εκτός του δικτύου, μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου «Art-IA», με την προϋπόθεση ότι διατίθεται με μία από τις άδειες που έχω επιλέξει κατά την αυτό-απόθεση. Η εν λόγω παραχώρηση δεν συγκρούεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων ή με παραχωρηθέντα ήδη από εμένα σε τρίτους σχετικά δικαιώματά μου. Η βιβλιοθήκη δεν ασκεί κανενός είδους επιμέλεια στο περιεχόμενο της εργασίας μου και αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνη του περιεχομένου της.

Η έγκριση της παρούσας εργασίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων του/της συγγραφέα/ως από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

Ευχαριστίες - Αφιερώσεις

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Νίκο Αρβανίτη για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση του σε όλα σχεδόν τα έτη σπουδών μου καθώς και τον Αρτέμη Τιμασοκ για την καθοδήγηση που μου έδωσε στην δημιουργία των κεραμικών που ετοίμασα για την ενότητα CLITORIA.

Ημερομηνία 17/01/2025

Ονοματεπώνυμο Συγγραφέα

Βασιλική Λεουνάκη

Κεντρική ιδέα/Θέμα του έργου

Clitoria Ternatea η επιστημονική ονομασία του φυτού γνωστού και ως Butterfly pea flower, Asian pigeon wings ή Aparajita. Βρέθηκε καταγεγραμμένο για πρώτη φορά το 1678 από τον Jakób Breyne με την περιγραφή “*Flos clitoridis ternatensibus*”¹ Το συγκεκριμένο φυτό ανήκει στην οικογένεια Fabaceae, αλλιώς, η οικογένεια των “μπιζελιών”. Χαρακτηριστικό αυτής, το σύνθετο φύλλωμα και η παραγωγή καρπών γνωστών και ως όσπρια. Η Clitoria Ternatea, παρουσιάζει συχνά ένα μπλε άνθος το οποίο αποτελείται από μια περίπλοκη σύνθεση πετάλων, η οποία μορφολογικά θυμίζει το θηλυκό αναπαραγωγικό σύστημα. Όχι αναίτια λοιπόν, η επιστημονική του ονομασία επηρεάστηκε από τη συγκεκριμένη ομοιότητα.

Η ονοματοδοσία του φυτού, την εποχή που κατεγράφη σήκωσε έντονες αντιδράσεις, παρ’ όλα αυτά έμεινε ως έχει. Το ζήτημα αυτό, αποτελεί έναν από τους κύριους λόγους που βασίστηκε η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία εξ ολοκλήρου στο φυτό Clitoria Ternatea.

Το άνθος της clitoria ternatea έχει ταυτιστεί σε αρκετές θρησκείες με την θηλυκότητα, την ηρεμία και τη γαλήνη. Έχει χρησιμοποιηθεί και χρησιμοποιείται σε τελετές και φαρμακευτικές πρακτικές λαών. Πρόκειται για ένα φυτό με προκαθορισμένο ρόλο πριν προλάβουν να ερευνηθούν τα χαρακτηριστικά του από την επιστημονική κοινότητα. Η κύρια χρήση του άνθους αυτού πριν μελετηθεί αφορούσε αποκλειστικά το γυναικείο φύλο μόνο και μόνο λόγω της μορφολογικής ομοιότητας του με την κλειτορίδα.

Στον Ελλαδικό χώρο, το συγκεκριμένο φυτό είναι δυσεύρετο καθώς ευδοκیمی κυρίως στη Νοτιοανατολική Ασία. Τα άνθη της Clitoria Ternatea είναι όμως διαθέσιμα και κατάλληλα για κατανάλωση είτε ως ρόφημα σε μορφή τσαγιού είτε ως χρωστική στην μαγειρική, την ζαχαροπλαστική και την ποτοποιεία.

1 Μετάφραση από Λατινικά: “Το λουλούδι της κλειτορίδας των Τερνάτων”.

Η ζωγραφική σειρά Clitoria αποτυπώνει φανταστικές συνθέσεις των άνθων του φυτού Clitoria Ternatea και δημιουργήθηκε με χειροποίητα υδατοχρώματα από την χρωστική των άνθων του φυτού. Τα μωβ άνθη βράζονται σε νερό και απελευθερώνουν μπλε χρωστική ουσία. Η προσθήκη όξινης ουσίας, όπως πχ λεμόνι, στο μείγμα, αλλάζει το pH του νερού και προσδίδει μωβ αποχρώσεις στο διάλυμα. Η παρασκευή ενός απολαυστικού και ευεργετικού αφεψήματος εξελίσσεται σε διαρκές πείραμα παραγωγής υδροχρώματος. Ο χρόνος βρασμού, η ποσότητα των άνθων, η όξινη ουσία, ο χρόνος συντήρησης είναι παράγοντες που επηρεάζουν το τελικό υδρόχρωμα όπως και η εφαρμογή αυτού σε διαφορετικές επιφάνειες και ποιότητες χαρτιού.

Μελετώντας την μακρόχρονη ιστορία του φυτού, τη φαρμακευτική και λατρευτική του χρήση σε διάφορους πολιτισμούς, αναπτύσσεται μια προσωπική αφαιρετική αφήγηση επιχειρώντας να ανασυνταχθεί μέσω της εικαστικής πρακτικής η ιστορία του άνθους.

Προτάσσεται πλέον μια νέα λατρευτική πράξη πέρα από την οικεία σημειολογία. Για τους λατρευτικούς σκοπούς και διαδικασία, έχουν δημιουργηθεί χρηστικά σκεύη απο λευκό πηλό, που αφορούν την παραγωγή και την προσφορά αφεψήματος διακοσμημένα με το ίδιο το αντικείμενο της λατρείας.

Λέξεις Κλειδιά: Clitoria ternatea, μπλε τσάι, ζωγραφική, υδρόχρωμα

Description of the project

Clitoria Ternatea is the scientific name of the plant also known as Butterfly Pea Flower, Asian Pigeon Wings, or Aparajita. It was first recorded in 1678 by Jakób Breyne with the description "Flos clitoridis ternatensibus". This plant belongs to the Fabaceae family, also known as the "pea family". A characteristic of this family is its compound leaves and the production of fruits known as legumes. *Clitoria Ternatea* often displays a blue flower composed of a complex arrangement of petals, which morphologically resembles the female reproductive system. Not surprisingly, its scientific name was influenced by this particular similarity.

The naming of the plant, when it was recorded, sparked intense reactions. Nevertheless, it has remained unchanged. This issue is one of the main reasons why this thesis is entirely based on the plant **Clitoria Ternatea**.

The flower of *Clitoria Ternatea* has been associated with femininity, tranquility, and peace in several religions. It has been used and continues to be used in rituals and medicinal practices by various cultures. The plant had a pre-determined role before its characteristics were scientifically researched. The main use of the flower, prior to any study, was exclusively linked to the female gender solely due to its morphological resemblance to the clitoris.

In Greece, this plant is rare since it primarily thrives in Southeast Asia. However, the flowers of *Clitoria Ternatea* are available and suitable for consumption, either as a drink in the form of tea or as a coloring agent in cooking, confectionery, and distilling.

The **Clitoria** painting series captures imaginative compositions of the flowers of *Clitoria Ternatea*, created with handmade watercolors derived from the plant's flower pigment. The purple flowers are boiled in water, releasing a blue dye. Adding an acidic substance, such as lemon, to the mixture changes the pH of the water and gives the solution purple hues. Preparing a delicious and beneficial infusion evolves into an ongoing experiment in the production of watercolor. Boiling time, the quantity of flowers, acidic substances, and preservation time are factors that influence the final watercolor, as well as its application to different surfaces and types of paper.

By studying the long history of the plant, its medicinal and ritualistic use in various cultures, a personal abstract narrative is developed, attempting to reconstruct the history of the flower through artistic practice.

A new ritualistic act beyond the familiar semiotics is now proposed. For ritual purposes and processes, functional vessels made of white clay have been created,

pertaining to the production and offering of infusions, decorated with the object of worship itself.

Keywords: Clitoria ternatea, blue tea, painting, watercolor.

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα

Η Βασιλική Λεουνάκη μεγάλωσε στη Νέα Ιωνία Αττικής. Σπούδασε στην ΑΣΚΤ (2017-2024) στο τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών στο Β' Εργαστήριο Ζωγραφικής, με υπεύθυνο καθηγητή τον Γ. Χαρβαλιά και τον Ν. Αρβανίτη. Φοίτησε για έξι εξάμηνα στο εργαστήριο Βιντεοτέχνης της ΑΣΚΤ με υπεύθυνη καθηγήτρια την Β. Μπέτσου στο βίντεο και τον Τ. Διαμαντόπουλο στον ήχο. Έχει συμμετάσχει σε διάφορα workshops και projects σε Ελλάδα και εξωτερικό, καθώς και σε μερικές ομαδικές εκθέσεις. Η εικαστική της πρακτική αποτελείται κυρίως από ζωγραφικά έργα με διάφορα υλικά και βίντεο. Τα κύρια ενδιαφέροντα της κειμένονται γύρω από τον τομέα της αισθητικής στη φιλοσοφία, τα ζητήματα φύλου στην κοινωνιολογία καθώς και των βοτάνων στη ζωγραφική.

ΕΡΓΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ζωγραφική σειρά CLITORIA

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2022-2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: χειροποίητο υδρόχρωμα απο το άνθος του φυτού clitoria ternatea
- Διαστάσεις έργου: όλη η σειρά αποτελείται απο έργα διαστάσεων 70x100cm
- σύνολο έργων: 15

2. Σετ τσαγιού clitoria

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: λευκός πηλός

